

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 października 2020 roku, wydanym w sprawie sygn. akt I C 2345/19, Sąd Rejonowy w Tomaszowie Maz. wznowił postępowanie zakończone prawomocnym nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym wydanym przez ten Sąd w dniu 11 czerwca 2018 roku w sprawie sygn. akt I Nc 412/18 w sprawie z powództwa (...) Spółki z o.o. z siedzibą w W. przeciwko J. S. o zapłatę i powództwo oddalił (pkt 1), zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 4.583,81 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 12 grudnia 2019 roku do dnia zapłaty tytułem świadczenia nienależnego, które zostało wyegzekwowane od J. S. wskutek prowadzenia przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego w oparciu o tytuł wykonawczy wydany na podstawie podrobionego dokumentu (pkt 2) oraz kwotę 1.017 złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono do dnia zapłaty (pkt 3).

W przedmiotowej sprawie nie zostało sporządzone pisemne uzasadnienie wyroku z dnia 29 października 2020 roku z uwagi na śmierć sędziego referenta.

Od powyższego wyroku wniósł w dniu 2 lutego 2021 roku (data nadania w placówce pocztowej) apelację pełnomocnik powoda (...) z .o.o. z siedzibą w W.. Apelujący zarzucił wyrokowi:

1) naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy, tj.:

a) art. 11 zd. 1 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na wznowieniu postępowania prawomocnie zakończonego, opierając się wyłącznie na treści uzasadnienia postanowienia o umorzeniu śledztwa z dnia 16 października 2019 roku, podczas gdy sąd w postępowaniu cywilnym jest związany jedynie ustaleniami wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego, co do popełnienia przestępstwa, co spowodowało ustalenie, że Sąd Rejonowy wydał nakaz zapłaty z dnia 11 czerwca 2018 roku w sprawie I Nc 412/18 w oparciu o podrobiony dokument;

b) naruszenie art. 316 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie polegające na tym, że Sąd Rejonowy na rozprawie w dniu 29 września 2020 roku zobowiązał skarżącego do złożenia poświadczonej kopii umowy o pracę z zagranicy, dokumentacji dotyczącej choroby żony za okres od lipca 2018 roku do śmierci i kopii aktu zgonu w terminie 7 dni oraz zamknął rozprawę, podczas gdy sąd po zamknięciu rozprawy wydaje wyrok i bierze za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy, co spowodowało dopuszczenie dowodów złożonych przez skarżącego po zamknięciu rozprawy i na tej podstawie wydanie wyroku w niniejszej sprawie;

c) art. 407 § 1 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że pozwany złożył skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem w ustawowym 3-miesięcznym terminie, licząc od dnia w którym strona dowiedziała się o podstawie wznowienia, podczas gdy pozwany posiadał wiedzę o podstawie wznowienia postępowania już w momencie złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, co spowodowało dalsze procedowanie na podstawie złożonej skargi o wznowienie postępowania po upływie ustawowego terminu;

d) art. 403 § 1 pkt 1 k.p.c. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie polegające na wznowieniu postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem uznając, że nakaz zapłaty został wydany w oparciu o dokument podrobiony, podczas gdy pozwany nie przedłożył żadnego dowodu na potwierdzenie, że podpis znajdujący się na wekslu in blanco nie należy do pozwanego, co spowodowało błędne uznanie, że należy wznowić postępowanie;

e) art. 232 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie polegające na uznaniu, że nakaz zapłaty został wydany w oparciu o podrobiony dokument, podczas gdy Sąd Rejonowy nie przeprowadził dowodu z opinii biegłego z zakresu piśmiennictwa, na podstawie której można byłoby uznać, czy podpis znajdujący się na wekslu in blanco jest podrobiony, co spowodowało wznowienie postępowania wyłącznie na podstawie postanowienia o umorzeniu śledztwa

z dnia 16 października 2019 roku wydanego przez Komendę Powiatową Policji w T., z którego nie wynika na jakiej podstawie uznano, że pozwany nie nakreślił podpisu na wekslu;

f) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającego na tym, że Sąd dał wiarę wyłącznie zeznaniom pozwanego, pomijając w całości pozostały zebrany w sprawie materiał dowodowy, podczas gdy pozwany w swoich zeznaniach wprost wskazywał, że podpisywał zamówienie na artykuły gospodarstwa domowego, a w zebranych materiałach dowodowych nie sposób znaleźć potwierdzenie podrobienia weksla in blanco, co skutkowało niewyjaśnieniem wszystkich istotnych okoliczności sprawy;

g) art. 331 § 4 k.p.c. poprzez jego zastosowanie polegające na uznaniu, że sporządzenie przez uzasadnienia w niniejszej sprawie jest niemożliwe, podczas gdy Sąd nie wskazał, z jakiego powodu niemożliwe jest sporządzenie uzasadnienia wydanego wyroku, co spowodowało uniemożliwienie kontroli instancyjnej;

2) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

a) art. 410 § 2 k.c. poprzez jego zastosowanie polegające na uznaniu, że powód powinien zwrócić pozwanemu nienależne świadczenie wyegzekwowane w skutek przeprowadzonego postępowania egzekucyjnego w oparciu o tytuł wykonawczy wydany na podstawie podrobionego dokumentu, podczas gdy pozwany nie wykazał, że nie był zobowiązany względem powoda do spełnienia świadczenia.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji z pozostawieniem mu rozstrzygnięcia o kosztów postępowania za obie instancje, bądź ewentualnie o zmianę wyroku poprzez oddalenie skargi o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym nakazem zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu za obie instancje w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja skutkuje koniecznością uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

W przedmiotowej sprawie w pierwszej kolejności rozważało, czy, czy ze względu na niesporządzenie uzasadnienia zaskarżonego wyroku, Sąd Okręgowy mógł wydać wyrok reformatoryjny.

W systemie apelacji pełnej, w której sąd drugiej instancji samodzielnie dokonuje własnych ustaleń faktycznych i kwalifikacji prawnej dochodzonego roszczenia, mogłoby się wydawać, że uzasadnienie wyroku sądu pierwszej instancji nie jest konieczne, aby ocenić zasadność apelacji.

Przeważa jednak pogląd, że z uwagi na kontrolny charakter postępowania apelacyjnego i konieczność zachowania dwuinstancyjności zachodzi konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku wówczas, gdy z uwagi na wady uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia nie poddaje się ono kontroli instancyjnej.

Powszechnie przyjmuje się, że stan taki zachodzi wtedy, gdy nie można prześledzić toku rozumowania, które doprowadziło do wydania rozstrzygnięcia określonej treści (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 18 października 2017 roku, VII ACa 915/17, Legalis Nr 1752429).

Bez wątpienia brak uzasadnienia zaskarżonego wyroku, mając na uwadze skomplikowany zarówno od strony faktycznej, jak prawnej stan niniejszej sprawy, uniemożliwia odtworzenie toku rozumowania Sądu Rejonowego i ustalenie przyczyn, które legły u podstaw rozstrzygnięcia. Brak chociażby utrwalenia zasadniczych powodów rozstrzygnięcia, które mogłyby pomóc odtworzyć motywy Sądu I instancji. Za przyjęciem powyższego stanowiska przemawia okoliczność, że zaskarżony wyrok zapadł zapewne nie tylko w następstwie zastosowania przepisów prawa materialnego ale również prawa procesowego. Brak szczególności informacji na temat motywów jakimi kierował się Sąd pierwszej instancji uznając, że wnosząc skargę o wznowienie postępowania pozwany dochował terminu

wskazanego w art. 407 k.p.c. Nie ulega również wątpliwości, że ewentualne podważenie zobowiązania wekslowego pozwanego nakładało na Sąd pierwszej instancji ocenę zgłoszonego roszczenia pod kątem innych przepisów prawa materialnego odnoszących się do ewentualnego stosunku podstawowego łączącego strony.

Prawo do zapoznania się uzasadnieniem orzeczenia jest elementem prawa do rzetelnego procesu (art. 45 ust. 1 Konstytucji).

Sąd Okręgowy w okolicznościach przedmiotowej sprawy podziela zatem pogląd, że jeżeli uzasadnienie orzeczenia sądu pierwszej instancji nie spełnia wymagań wskazanych w art. 328 § 2 k.p.c. (a obecnie w art. 327¹ k.p.c.) oraz gdy w braku podstawy faktycznej przyczyny rozstrzygnięcia w ogóle nie poddaje się weryfikacji, w tym co do prawidłowości subsumcji, tak daleko idące wady uzasadnienia wyjątkowo należy zakwalifikować jako nierozpoznanie istoty sprawy uzasadniające uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego w postanowieniu z dnia 7 listopada 2014 roku, IV CZ 82/14, Legalis 1180482). Takie wnioski są tym bardziej uprawnione w wypadku braku uzasadnienia zaskarżonego wyroku.

Z tych też względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. oraz art. 108 § 2 k.p.c. orzekł jak sentencji.